

Jeg vil endvidere henstille til den højtærede Finansminister, at vi snart faar noget mere Sølv mønt. Vi maa nu nøjes med disse væmmelige, fedtede Pengesedler, som vi selvfølgelig med Taalmodighed maatte finde os i under Krigen, men denne Levning fra Krigen burde forlængst være forsvundet. Den er en meget uheldig Illustration til det danske Pengevæsen. Nu har jeg nok hørt sige, at hvis man vil udmønte Sølv i betydelig Udstrækning, løber man Fare for, at det gaar over til Sverige. Men da Sølvets Værdi nu ikke er nær saa høj som Kronemøntens Paa-lydende, kan jeg ikke se, at der er noget galt i, om Svenskerne faar fat i en Del af disse Penge. For øvrigt er der jo Kontrol med Udførselen, bedre vel ogsaa, end der har været, saa nogen-særlig Fare for, at det meste skulde forsvinde derover, er der heller neppe. Jeg vil haabe, at det Forhold maa blive forandret; jeg ved ikke, hvad det er, der holder igen. Selvfølgelig tjener Banken nogle Penge ved alle de mange Enkronesedler, der forsvinder i Tidens Løb, men jeg tror heller ikke, det er Grunden. Jeg vil, som sagt, henstille til den højtærede Finansminister at hjælpe os til at faa ordentlig Mønt paa Lommen — for saa vidt vi i disse vanskelige Tider har Raad til at have Mønt paa Lommen.

Jeg skal, da jeg taler om Mønt, ogsaa sige lidt om Landmandsbanken. Der har været talt meget om den her, og jeg skal ikke gentage det, der er sagt; men det, jeg i Dag vil sige, er væsentlig ud fra lidt andre Synspunkter end det, der hidtil er sagt. Adskillige saa med Bekymring paa, hvordan denne Bank i Aarenes Løb slugte den ene Provinsbank efter den anden, ofte under Pressens enstemmige Bifald. Det var næsten, som naar Cirkus Bech Olsen kommer til en større Landsby, man synes, man er kommet København nærmere. I Jylland har man dog i nogen Maade betakket sig for Æren, men herovre paa Øerne fik man en Filial i snart sagt hver By og enkelte Steder flere. Allerede dette maatte jo bekymre enhver Demokrat, der var bange for Truster og slige overhaandtagende Virksomheder, men det var ikke det uheldigste. Det uheldigste var de Transaktioner, som nu er alle bekendt, og som har ført til det sørgelige

Resultat: Startningen af en Mængde Selskaber, der er gaaet fallit, og Bankens uheldige økonomiske Indflydelse paa en Række andre Omraader. F. Eks. var det Landmandsbanken, der var i høj Grad virksom ved at faa Det forenede Dampskibsselskabs Aktiekapital udvandet, saaledes at dette gamle, ansete Selskab nu maa notere en meget lav Kurs for sine Aktier.

Det kom til en Sammenstyrting, der har bragt Ulykke over en Mængde Hjem, for alle dem, der har købt Aktier, og som ogsaa for en stor Del var Smaasparere, og for dem, der har sat deres Penge i de forskellige havarerede Foretagender. Jeg vil haabe, at der bliver taget grundigt fat paa at klarne Skylden for dette, og at vi maa faa stenografisk Referat, at der ikke skal skubbes noget under Stolen, som Offentligheden ikke maa faa at vide. Men naar vi ser bort fra de økonomiske Ulykker, der er anrettet, og de er jo store, tror jeg alligevel, at dette Sammenbrud i Længden vil bidrage til mere Sundhed i vort offentlige Liv. Der udgik mange Ting fra denne Bank. Den var den politiske Tyskerkurs' Højborg her i Landet. Ved sin Tro paa Tysklands Magt og Tysklands hurtige Genrejsning, ved det Syn, der i saa Henseende udgik fra Lederne, stimulerede den den vanvittige Markspekulation, der har ruineret saa mange Mennesker og bragte hele vort økonomiske Niveau ned. Direkte gennem Ledernes Anskuelse og indirekte gennem de Tusinder af Medhjælperes Meninger, som de fik fraoven, og som blev spredt rundt omkring, dannede den den offentlige Mening paa dette Omraade. Den var Aarsagen til, at den radikale Regering fremkom med en sønderjydsk Valutaregulering, der opmuntrede til Spekulation i Markens Stigning. Endelig var den ogsaa ganske sikkert Aarsagen til, at det blev tilraade nede i Sønderjylland at omsætte sine Markprioriteter i Kronemønt til en Kurs af 35, idet der blev sagt, at Marken ganske sikkert vilde stige til 60 kort efter Fredsslutningen. Det førte til, at Folk dernede beholdt deres Mark, og det førte til, at de afløste deres Markprioriteter med Kronemønt paa et Tidspunkt, hvor Kursen laa omkring 35. Det var højst uheldigt og har skadet